

Womhaj Bóh!

Czísło 18.

6. meje

Łětnik 4.

1894.

Særbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju so kóždy šobotu w Šmolerjez knihiczišcežetni w Budyschinje a šu tam dostacž sa šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

Njedzela Graudi.

Jan. 15, 26—16, 4. Wny budžecze tež šwědczicž, tak praji tón šnjes w šwjatym šćenju k šwojim wuczobnikam. A woni šu šwědcžili wo nim w Jerusaleme a w Judejskej, w Samariskej a hacž do kónzow šwěta. Woni pšchipowjedachu, šchtož běchu pola njeho widželi a šlyšeli. Wšchaf běchu wot špocžatka pola njeho byli. Woni šwědcžachu wo nim s přědowanjom wo jeho kščižu a s wješkelym pšchipowjedanjem jeho krašnosće a šmilnosće. Njeje nihtón bjes nami, kiž njeby pšches žiwjenje a wumrjecze wješele šwědcženje wotpołožil wo hnadže Božej w šhrystušku Ješu. O šo by duch tych přěnich šwědkow wšchudžom a we wšchěch ludžoch šašo wotucžil!

A wšchitžy přědarjo jeho šłowa, hdžekuliž a hdžkuli šu žimi byli, hdž šu jeho šłowa jeno čište a wěrne pšchipowjedali, bjes mišchtromanja a bjes pšchi- abo wotewšacž, šu šwědcženje wo nim wotpołožili a jich šwědcženje njeje šo šhubilo. Jich šwědcženje je šo šašo wot šwjateho Ducha nošyło a wodžilo, pšchekwjećžilo a roškwěćžilo.

„Wny budžecze tež šwědczicž.“ Tole šłowo pak płacž nam wšchitkim, šchtožkuliž šmy, a našcha staroba a powołanje a šchtant njech šu šchto wě, tak wšchelafe. Wny dyrbinym tež šwědcženje wo šwojim šnjesu wotpołožicž a wo tej hnadže, kotraž je šo nam doštala.

Wny dyrbinym tež šwědcženje wo šwojim šnjesu wotpołožicž s tym wěštm a šhroblym wušnacžom jeho mjena pšched pšchecželemi a njepšchecželemi. Šdžž našcheho šbóžnikowe mjeno hanja, jeho hnadu šapřěwaju, dha nje-

šměmy njelcžecž. Wny dyrbinym wješeli a šhrobli šwój ert wocžinicž, jeho mjeno wušnacž, jeho čješć wobaracž, jeho šłowo wušnacž a jeho hnadu šhwalicž. Wny dyrbinym to čžinicž bjes wšcheje čžłowškeje bojoscže a we wješkelym dowěrženju, šo nam šnjes Ješu šhrystuš ša to šwoje šlubjenje dopjelni: „Šchtož mje pošnaje pšched ludžimi, teho čžu ja tež pošnacž pšched šwojim njebjestim Wótžom.“ Wny pak njedyrbimym jenož se šłowow, ale wošebje tež se šwojimi škutkami a se šwojim žiwjenjom wo nim šwědczicž, pšchipowjedajo se šwojim šhodženjom dobre počžinki teho, kiž je naš powołał s čžemnosće k šwojemu dživnemu šwětku. Wny dyrbinym šwojemu šwětku šwědczicž dacž pšched ludžimi, šo bychy w jašnosći tuteho šwětku teho pošnali, kiž je wěrne šwětko teho šwěta. Wny dyrbinym płody teho Ducha pščinjesč, kotrež šu: luboscž, wješkeloscž, měr, ščěrpliwoscž, lubošnosć, dobrocžiwoscž, wěra, čžichoscž, pžecžiwoscž. Teke płody dyrbja šwěczate a jašne šwědcženje byčž, kotrež my wo hnadže a wo žiwjenju w šhrystušku wotpołožimy. Se šwojej pošlušnosću pšchecžimo šłowu a woli našcheho Boha, s luboscžu k bratram, s našchej ščěrpliwoscžu wo kščiž, s našchim žiwjenjom a wumrjecžom dyrbinym šwědczicž wo šwojim šbóžniku Ješu šhrystušku. Ššmy my to čžinili? Ššmy to pšcheco čžinili? šmy to tež pšcheco se wšchej wješkeloscžu čžinili? Ach, my dyrbinym wušnacž a prošycž: „Božo, budž nam hnadny a šahub našche hrěchi po twojej wulkej šmilnosći.“

Wón čžył nam pomhacž, šo bychmy jo wot nětka lěpje a bohacžišcho čžinili, a čžył nam k temu šwojeho šwjateho Ducha dacž, šo bychmy jeho šwjatemu šłowu

psches jeho hnadu služili a bohobojašne žiwjenje wjedli, tu czaŕnje a tam węcznje.

Haj, Anježe, exaudi, to je wuŕklyſch naſ. Hamjeń.
3—e.

Rhoſchjer i Delan

abo

Rak je něchtó i Bozej pomozu do rjaneho samoženja pschischoł.

(Poftracžowanje.)

Alle psche to jich doma žadny njepofoj a hněw njepſchewſa, pschetož wſcho džěſche dale po ſwojim dobrym rjedze. Za mloda žona džělaſche na poli, pomhaſche kſoſchježa džělač, njepſchewſa ſo, ale bė ſpochi džělawa, kaž njemohła nihdy ženje ſaſprožnic, wſchitko jej ſe ſpěchom wot ruſow džěſche. Jan bė druhy wſchón wuſpodažiwany, kaſ duſchnje bė i tutej ſwojej žonu wutriechił, kaſ wona jemu wſcho hromadu bjerjeſche a kaſ jima jemu ſamoženčiko pschiberaſche. Wón ſebi dwaj kóržaj pola kupi, a jeho macž je hiſchje docžakała, ſo móžachu ſebi koſpčku dzeržecž, haj ſamej dwė. Wóſklika Jan žaneho męcž njefchžyſche, ale wón ſo i mſynkom někaſ ſjenoczi, duž jemu tón na ſwojim woſu jeho kſoſchje ſobu do męſta domjeſy, ſa cžož wſchał durbjeſche jemu Jan kóždu ſobotu něſchto kroſchtoſa płacžicž, duž na tajke waſchnje ſpochi něſchto mjenje nutſ wa, dſžli hemał, ſchtož pał jemu i wutrobu radu njewuda, pschetož jemu bė kóždeho kroſchifa žel, kotruž ſo jemu někaſ nimu wobſuže. Ale jow jemu ničžo njepomhaſche: tónle dawł bė nuſny.

Wola Jana a jeho ludži nětkle ſaſo wſcho duſchnje dale džěſche kaž w rěcžy, w kotrež woda ſpochi dale a dale cžehnje; jedyn džen bė pola nič, jako drubi. Žeho brěſowe pruty jemu i kóždym lětom nowe narosčechu a baba pschinjeſe jim tež ſtoro kóždžicžke lěto noweho ſchřecžaka do jich ſtareje kolebki. Takle je ta mloda žona pomatu khetru cžrjódku wokoło ſo męta, jene wjetſche dſžli drube, njeje pał i nimi wjele nuſy pomęta. Hdſž jim ſaſo žane nowe pschebu, ſchřecžesche jim wone kſwilu, ale roſčesche a pschibywaſche a ſa něſchto lět móžesche jima j hižo to a wone pomhačž ſobu džělacž. Žich wowka bu huſto prajika: „Ja ſym wſcha ſeſtarjena, ale tajkele něſchto tola hiſchje ſa ſwoje žiwe dny wohladała njeſym. Te naſche džěcžata ſu ſtoro, kaž mlode kóčki; te ſebi tež hnydom pócžnu ſwoje myſche kójicž, hdſž ſu lědy ſwoje ſchěſčž njedžele ſtare.

U ſe wſchěmi tutymi džěcžatkami bė jim tež Bože žohnowanje ſobu do doma pschischoł: wjažy džěcži a rjeńſcha ſaſlužba. Haj, pomſkčje ſebi jeno: ta wowka je hiſchje ſebi pola nič krowicžku docžakała. Budžishe pał wona ſama ſe ſwojima j woczomaj njewuhladała, ſo ju Jan i pjenjeſami ſe ſwojeje móſchnje a ſchinki doſapłacž, wona budžishe ſebi nikomu do rěcžecž njedała, hačž ju Jan njeje ſchoł někomu i hródže wučahnyčž.

U hdſž budžishe tu ta wowka hiſchje nětkre lęta dlęje žiwa woſtała, budžishe mohła docžakačž, ſo ſebi Jan tu khetru kupi, w kotrež bęchu dotal bydliłi, pódla pał něſchto polkow, ſo móžesche ſebi hiſchje jenu krowicžku pschikupicž a do hródže ſtaicž. Něſchto pjenjeſ drje Jan na ſwojej žiwnoſtzy winoity woſta, ale tał dołho hačž ſwoju dan porjadnje płacžesche, móžachu te kupne pjenjeſy na nej ſtejo woſtačž. Wón ſpochi prajeſche: „Mój dołh mje niž próſchka njecžisčje; jeno ſo chžyl mi Wóh moje žiwjenčiko ſdzeržecž.“ U prawo wón i tym męjeſche.

Jan ſam na ſebi wuſhoni, ſo je najcžejſche, ſebi te přenje ſlęborne kroſche a toletki wuſdžeržecž a nahromadžicž. Tu wſchał ma cžlowjeł pał ſwoju tajku, pał něta jku džęrtu abo džęru, do kotrež ſo jemu wone wobſuhnu, abo hubu, kiž je jemu wſchitke ſepóžerje. Že pał cžlowjeł tał wjele dołh, ſo žadny dołh wjaž nima, a ma ſwoje dobre draſčjenje, a njeje ſwoju ſaſlužbu a ſwoje pjenjeſy hižo do přędka wſchitke pschejědł abo pschepił, tajtemu jeho wěž hižo póndže.

W kóždym domje je tał, ſo wudawki i cžapami roſtu; to je kaž pola rěti; dale wona bęži, a ſchęrsche ſebi ſwoje rěcžniſchje wudžęta. Do cžlowſteho žiwjenja wſchał chže wjele byčž, a kaž w cžopklych nožach te hriby i hromadami ſe ſemje wuroſtu, takle ma wot domjažy tón po tym, tamny po něcžim druhim požadanje, pał nan abo macž, pał jeju hólzy abo holzy. Huſto ſu jim na jene dobo wſchelaſe wězy trębne a nuſne, na kotrež ſebi ničtó do přędka pomſkčli njebė. Nětkry ſebi myſli, hdſž je do něcžeho pschischoł a ſebi něſchto nahromadžil, ſchto wě ſchto ma, a myſli ſebi, ſo je ſebi to ſam ſebęrał, a ſo jemu ženje na ničim nuſa njebudže, duž pócžnje ſo woſebniſcho žiwicž, dſžli hemał a pschny

thodžicž. Alle mjenje džělacž a mjenje ſebi ſaſlužicž. Duž je ſo tu někomužkuliž hižo tał ſeſchto, ſo bu ſe ſwojim bohawom na jene dobo na kónzu. Nětkryžkuliž ſo tu mału kſwilu ſe ſwojim ſamoženjom horđesche, po tym pał bu ſam kſhudy proſchę. Wola Jana ničžo tajkele njebė. Wón ſo žiwjeſche a džělacſche poſpochi, njepſchecžini ničžo, wjeſeſche ſo na to, ſo jemu doma žona něſchto cžopke na blido pschinjeſe, hdſž budže i męſta domoj, a da ſebi jo tam derje ſeſłodžicž. Žako bė wſchęch jeho ludži wjažy do džęta, woſta pola nič wſcho dale pschi ſwojim ſwucženju. Žeho žona męjeſche woſebny dar, ſwoje džęczi něſchto duſchne wuwucžicž a kóžde na ſwój prawy blecžł ſtaicž, ſo móžesche jej pomhačž něſchto kſmane dołonjecž, kóžde ſa tym kaž bė ſtare, a wjele ſłowow wona nihdy ženje i nimi njecžinjeſche, pschetož wone jej wſchitke na ſłowo poſkuchachu, ſo wona ſama njewjedžeſche, tał bė ſo jej tole poradžiko dołonjecž. Wola nič jene džęcžo drube pęſtonjeſche, nětkre pomhachu nanaj kſoſchježa džělacž, drube jemu prucžiki podawachu abo jemu i nič hałožki torhachu, abo džělachu wonka na poli. Ženje wokoło bęhacž jima žane njeſmędžishe, ale žane njebu tež ſe žanym jemu njemóžnym džękom wobcžezene, kóžde doſta ſwoju ſtrowu jedž, bu cžisťe ſmyte, a tajke durbjeſche ſo jich kóžde ludžom poſaſacž.

Nan a macž žaneje kſwile njemęjeſchta j, ſe ſwojimi džęcziimi kſlupę žorty hnacž, ale jeju džęczi męjachu wſchitke i ſwojima j ſtarſchima j luboſčž. To jim wuſke wjeſele nacžini, hdſž jim nan abo macž prajeſchta j: „S wami ſe wſchěmi ſwój ſpofojom, wy ſcže nama j ſaſo ſwoju wěž duſchnu dołonjaſe.“

(Poftracžowanje.)

Jeſuſ a cžlowjeło.

VIII.

Dwęlowarjo a ewangelijon.

(Poftracžowanje.)

Ja wěrju, mój Anježe, pomhaj mojej njemęrie (Mark. 9, 24).
Moje wowzy kſyſcha mój kłóž (Jan. 10, 27).

1. Dwęlowanje — naſchego luda khorosčž.

Snateho krala Pſrrhuſa, kiž ſo runje na wójnu pschecžiwu ſtalſkej hotowaſche, wopraſcha ſo mudry Cineas: „Schto chžesč cžinicž, o kralo, hdſž ſy ſtalſku dołhł?“ Wón wotmolwi: „Potom ſebi Sižilſku podcžiknu.“ „U potom?“ „Potom Afritu.“ „U hdſž ſy ſwět pschewinył, — ſchto potom?“ „S, potom budu wotpocžowacž ſpofojony a wjeſelny.“ „U cžeho dla ty to hižo nětko njecžiniſch?“ mudry ſo džiwojo praſchesche.

Wy ſo i tym mudrym džiwojny. Wy njemóžemy ſapſchijecž, cžeho dla durbu tón kralowſki knjeſ najprijedy psches rěti kwe hieč, prijedy hačž móže ſo męra a pofoja wjeſelicž.

Alle bóle ſpodžiwne ſo ſda, ſo cži, kofčž męř ſwojeje wutroby pytaja a ſu w kſluboſej wutrobje pschewędcženi, ſo jenož psches wobrocženje k temu dóndu, — ja praju, njeroſomniſche je tola hiſchje, ſo ſo woni hnydom njewobrocža. Haj, cžeho dla niž? Šso hnydom wobrocžicž, je tola najroſomniſche, i přenja, dokełž nam roſom kaže, ſo to, ſchtož cžinicž durbimy, tał khetſje kaž móžno cžinimy; i druha pał woſebje, dokełž ſo praſcha, hačž ſy k wobrocženju juſje hiſchje ſnutſkownje hotowy; ſkóncžnje, dokełž naſ wobrocženje hałle na pučž ſboža a męra pschinjeſe. Šhromadnje: Kſwata j a njekomdž ſo!

Pschi tym wſchěm pał jo wjele kſhutnje ſmyſlenyč ludži ſa kómdži. Praſchamy-li ſo ſa pschicžinami, woſebje jemu namaſamy, kiž naſ tu ſama ſajimuje a kiž ſo pschęzo ſaſo poſaſuje, ſo praja: „Ja węcicž njemóžu! Dwęlowanje na kſchęcžijanſtrowe mje cžwiluje.“

U wěrno je, wo wobrocženju a kſrutym ſapocžatku kſchęcžijanſteho žiwjenja rěcž byčž njemóže, kaž dołho dwęlowanje wutrobu wobjimuje. Móžesč ty khetru natwaricž na kſhabłazej ſemi? Móže ſo žana prawa modlitwa wuſpęwacž, hdſž je w wutrobje ſo modlažeho praſchjenje žiwe: „Haj, ale je tež wo prawdže Wóh, kiž modlitwy wuſklyſchi? Móžesč cžlowjeł k wojowanju pschecžiwu hręche j pohnučž, hdſž wón dwęluje, hačž móže wojowanje hdſž k dołhycžu wjeſčž? Móžesč cžlowjeł napominacž ſa Jeſuſom kſhodžicž a Jeſuſej wutrobu dacž, hdſž wón dwęluje, hačž je Jeſuſ wo prawdže žiwy był? Budže něchtó ſwoje ſwětne žiwjenje woſtaicž, ſo by ſebi węcžne dołhł, hdſž dwęluje, hačž je i žyła węcžne žiwjenje? W rjanym wobraju pschiruna japoſchtoł ſakub dwęlowarja i mórſkej žołmu, kotruž wętr tam a ſem mjeze.

Napschecziwna je wutroba, kotraž je wobtwjerdzjena psches hnadu. Haj, to je krašna wěz (Zaf. 1, 6; Hebr. 13, 9).

Sa derje wěm, so je wuczeny Lessing prajit, so by šebi radšcho sa šwój džel wustwolit, wěrnoscž phtacž, hacž ju wobšedžecž. Wn jemu pschihłobowacz njemóžemy. Schtóz radšcho jědže pschepytuje sa tym, s cžeho wobsteja, hloda nima. Wěrnoscž pak je jědž duschow. A schtóz ju woprawdže ma, tón tež wě, so tež, hdyž ju ma, phtanje na žane waschnje njepšchestanje, ale so halle prawa radoščž k temu pschińdže, dofelž wěsty šbóžny tónž wšchego džela widži.

S krotka: Dwělowať je, kaž šo rošym, nješbožowny. Ale hdyže dha je tuta „móriska žolma“ njehablaza namakacž? Šed dwělowanja nětko w powětrje leži. A bjes tymi, kiž w bėdženju žiwjenja steja, je mačo, kiž njebhchu wot teho powětra do šo šrėbali. Haj šamo młodosčž je s tym jedom natyknjena.

Šso praji: „To pschińdže s teho, so je našch narod wšchēm duchownym a wyschšchim wězam wotemrěč.“ Ale runje na wopaf je: Wotemrěcže, liwłoscž — wošebje schtož wěcžne žiwjenje nastupa — s dwělowanja pschińdže, kotrež wjele cžłowjefow wobtnježi. Šsam na šebi cžłowjef njemóže pschecziwo temu liwłi bycž.

Tola, njech je tať abo hinať, šawěrnje wěsta wěz je, so je najwjazy ludži w našchim cžachu s džela s tupej liwłoscžu, s džela s njewěru napjelnjenych, abo tola wot bolostnych dwělowazych myšlicžkow wobknježenych. Š wošebnych salonow a schtudowazych štwow wuczenych je dwělowanje dele pschihło do wšchitkich schtantow. W šorcžmach a pschi bursch, w šasarmach, w jastwach a w šhromadžisnych šozialdemokratow ma dwělowanje šwoju mōž.

A hdy by jeno s žyrkwow šdalene wostaťo! Ale tež tam šo nuts cžišcžji. A nowiny?! Wo tym šo wjele prajicž njetrjeba. Šaf njepšchecželjž wjele nowinow pschecziwo ewangeliju pišche! Šajku wulku mōž pak maja nowiny na cžłowške smyšlenje, kōždy wě, kiž něšcho wot šwěta šnaje. Mōžemy šo pschi tym hišcžje džiwacz, hdyž Šilatušowe praschenje: „Schto je prawda?“ ič pschezo wjazy napjelnjuje a šajėdojczuje? (Šasche „Šserbske Nowiny“ šu njewinowate.)

Šo tajkim — dwělowanje wšchudžom! To pschezo tať byťo njeje. Š prjedawšchich cžachach bėšche bjes šchescžijanskimi ludami wěcžišcha wěra. Šli wopaf šrošymicž njeshmėcže. Ša šym šdaleny wot teho, so bych „štarý dobrý cžach“ pschecziwo našchemu lėštotku pschējara wušbėhowacz chžyl. Wěsta wěz džė je, so šo žyrkej w tamnym cžachu šamemu pohrjebnišcžju runasche, dofelž pschi wurėcžowanju wo šestajenju wěry do wěstych šadow na šnutsčowne žiwjenje šabhchu.

To wšchaf mōže šo prajicž, so je w našchim cžachu, wjazy žiwych a škutkowazych šchescžijanow, hacž pschėd 200 lėtami. Ale to tola tež wěrne wostanje, so je w našchim cžachu najwjazy „šchecžjenych šchescžijanow“ wot dwělowanja šajėdojczjenych a so tyšazy wěrjazyh husto pod šylšami wołaja: „Ša wěrju, mōj Šnježe, pomhaj mojej njewěrjel!“

(Šokracžowanje.)

Džiwnej cžłowjefaj.

Wot C. W.

„Dať mi hič, žona! Wšchaf šo krupy njeńdu a tón kusť wody mi ničzo njeschčodži!“ praji młody schewž rošbudženy je špodobanjom na runje došchite schčornje hladajo a postaze je šwojeho ščolcžka.

„Ale Šandrijo, desčcž šo tola lije“, žona džesche, „a k cžemu tón muž dženska wječor hišcžje šwoje schčornje trjeba, wón chže tola halle jutšje šapucžowacz!“

„Wšcho jene — ja šym jemu šlubit, so je dženska wječor doštanje — a duž je jemu ponješu! Dyrbi mje šobu trjehicž, hdyž šo wo rjemješnikach praji, so šłowo njedžerža?“ „A wěsch ty“, wón dale powjedasche, nowe schčornje do šožaneje lapy šawalujo, „mi je pschezo radoščž, hdyž něšcho došonjam, schtož šobu na šlicžbowanje njepšchińdže. Šlaj, žona, na ščolcžku šydacz a schčornje schicž a šwėcžate tolerje ša nje nuts bracz — to njeje ničzo, schto by cžłowjefa wošebje šradowalo a pōdla ničzo njeje, ša cžož by wošebiteho džaka šašlužit!“

„Mō, ja šebi myšlu“, šnapschecžiwu młoda žona, „kaž ty šwoju wěz došonjesch, šebi tajke nowe schčornje džaf šašluža — ty tež nišoho njepšchėdrožišch!“

„Haj, hlaj, jenož ša pjenješy džėlacž — ty wěsch, to ja nje-mōžu, to by šo mi bōrsy wostudžit. Šaf — nětť mi wěr a desčcž schčodžicž njemōžetej; hlaj, tať šym derje šachowanj

w mojim tołštyh šhabacže“, praji Šandrijo, k šwojej žonje pschistupiwšchi a jej pschecželne bjes wocži hladajo. Ale žona hišcžje k šemi hladasche, kaž by šebi něšcho wazne pschemyšłika.

„Mō“, Šandrijo dale praji, „njechaj mi šbože na mōj pucž pschecž? Abo chžesch šla bycž — schto?“

„Ach ty — jeno dži. Ša tebe tola domach nješdžeržu — ty hinašchi njeišy! A wěsch ty“, pschistaji wona a jejne blėde woblicžo šo cžišcže šacžerwjeni, „ja tebe tež hinašchego nočžyła mēcž!“

„Bohlej — ja dyrbiu runje tajki bycž, so by mje lubeho mēla“, šo młody muž šmėjesche. „Wšoha maša žonka!“ To bėšche žyle drubi šynť, pošny šrudobny a želnimoscže. „Šajke je, mašch ty dženska wjele boloscžow?“

„Šaf šłė njeje“, wona w šmėrowazyh šynku wotmolwi, kajtiž maju jenož šczerpliwi, nješebicžni šhori.

„Dženska wječor junčrocž s noweje žašbu pošpytamoj“, wón w wješkelej nadžiji praji.

„Ach, Šandrijo, — ja bych šebi myšłika, so mōhli mje na pošoj wostajicž; ja njewěrju, so budže hinať so mnu, mōj dyrbimoj to šnjescž. A ja šama“, cžezžy šdychujō dale powjedasche, „chžyła to tež rad šnjescž, hdyž by mi tebe žel njebhło. Ty šy šebi myšłit, so štrowu, šylnu žonu doštanjesch, kiž by tebi žiwjenje wješkele a lohke cžiniła — a nětko mašch tajku hubjenu.“

Wōcžy pošnej šylšow, k šwojemu mužej šhladowasche, kotryž bėšche tež šrudny. Wón ju trošchtujo majšasche, doniž šo jej šaldy s woblicža nješhubichu a šo džakowne šmėštotanje s njeho nješwėcžesche.

Wona jemu hlōwu na ramjo šlehnywšchi praji: „Šlaj, ja nětko tež wěm, cžeho dla dyrbi tať bycž; jako pschėd lėtom tajka hubjena ležach, mōžach šebi wšchelake rošmyšlicž. Š Šandrijo, hlaj, pschi tebi bych lohko pschi wšchitkim našchim šbožu na Šoha a na jeho šwjate pucže a wolu šabhcz mōhla a jenož teho dla šo šta, so Šoh šwój pošť pschecziwo namaj pošbėhny, so njebhchmōj tuto žiwjenje pschējara lubowaloj. Šandrijo, tať tež ty myšł a ty pošnajesch, so budžemōj šašo džakownaj a wješkelej. A hdyž ty nětko jenož moje dla pschi džėtanju špėwasch, potom tebi šašo s wutroby pschińdže!“

„Ty mōžesch prawo mēcž, džėcžo — ale ja šebi myšlu, so Šoh tón Šnješ pschezo tať njewostaji a hdyž namaj lėšarjo pomhacz njemōža, dofelž mōj“ — Šandrijo cžezžo šdychowasche — „telko pjenješ, kaž nam prajachu, dacž njemōžemōj — ščoncžnje tola Šoh tón Šnješ džiw cžini! Abo, schto šebi myšłišch — njechamōj šo tola hišcžje junčrocž noweho lėšarja woprašchecž, kiž je tu halle pschicžahnyť?“

„Mē, Šandrijo, ja cže prošchu, wostaj — a hdy by wulžy jara mudry byť, mōj tola wēmōj, so namaj pomhacz njemōže! Ale nětko dži, cžim prjedy tu šašo budžesch.“

„A to pschi tebi! Šrawo mašch!“ praji młody muž, a šwój mašy pašcžit pod pažu wšawšchi šhwatasche won.

Mē, wone nješbėšche rjane wjedro. Desčcž šo lijesche a wěr wujesche.

Šandrijo pak praji: „To ničzo njeschčodži. Š dobrej wolu a s duschnymaj schčornjomaj šo wšchudžom pschėdobnydžesch a knješ mišchtr šo šwjėšeli, hdyž šwoje schčornje wohlada“, a šmužity dale štupasche. Ale do přėdka pschińcž bėšche tola cžezžo, dofelž bėšche hodžinu daloki pucž k šabrizy šhėtro namaczany a k temu bėšche tołšta cžma.

Šandrijo mējesche šbože. Šėdy pošojzu pucža bėšche šchoť, jako šabritšeho šahrodniša šetka, kotremuž mōžesche schčornje ša mišchtra šobu dacž. Duž mōžesche šo šašo wrócžicž a prjedy doma bycž, hacž jeho žona hladasche.

„Šaf budže šo wješelicž, hdyž hodžinu prjedy, hacž šebi myšłi, do jštwy šastupju. Ša luba, maša žona!“ Šaf šebi myšłesche, hdyž k wješzy trocžesche.

Š, hdy by ju šhubit! Ničto šebi myšłit nješė, so žiwa wostanje, ale Šoh bėšche hnadny byť, wón bėšche ju jemu s nowa wobradžit. Šdyž tež jej nješė pošnje wotšhoricž dať, bėšche tola hišcžje jeho, wón šmėdžesche ju hajicž a hladacz. Nješbėšche to hišcžje šboža doščž?

A kaž šo drubdy šta, so džakowna wutroba wōtšje šawyšta, tať tež dženska. Wón do šchumjazeho wěšłika a desčcžika wōtšje nuts špėwasche. Ničto džė to nješlyšchesche, šewaf bychu ludžo šašo prajili: „Šandrijo je tola džiwny muž — hubjenštwō a šhoroscž w domje a pschi tym tajki wješkelej — šamo pschi tajkim wjedrje!“

Saj, wonaj bęšchtaj dżimnaj człowjekaj, Sandrij a jeho mała żona — to bebi wšchitzy myšlachu. Ale woni męjachu pšchi tym wšchem młodeho mišchtra rad; wón bęšche pšchezo pšcheczelnj, pomozny a dżelawy, dżelafche berje a tunjo a na jeho słowo móžefche ņo twaricz.

A nětko haŭle jeho žona, kiž bęšche telko częrpika a dyrbjefche nětko czaŭ žiwjenja tajka hubjena woŭtač, kaŭ woni wšchitzy wjedźachu — to bęšche tola pšches męru dżimno, ņo wona njeŭŭofojna njebe; kóždy druhi człowjek by njeŭŭofojny a wobozny był. Ale wona bęšche hišchče bóle ņmęrna hač jejny muž, pšchezo czicha a kóždy, kiž by do nuŭy abo hubjenŭta abo ņrudoby pšchichoł, by rad t njej ņchoł; pšchetož wona by kóždy krocž dobre ņłowa troŭchta wjedźała. To nihto wo wŭy ņapŭchijecz niemožefche, kał móže ņhto tajki bycz — dokełž wŭchaf ņwjate žorło njeņnajachu, t kotrehož tutaj człowjekaj wŭchędnje móž a radoŭcz czerpaŭchtaj.

(Pofracžowanje.)

Jesuŭ mój nawoženja.

1.

Duŭcha, budž wŭchaf ņczęrpłiwa,
Hdyž teŭ dyrbiŭch tudy
Czerpicž ņmęch a hanjenja!
Spokoyny budž ņhudny!

Jesuŭ je cze t njewjeŭczi
Wuŭwolik ņam bebi;
Prjedy hač ņo narodzi,
Dowęri ņo tebi.

Hdyž teŭ runje ņnadna ņy
Tudy na tej ņemi,
Sa to budžefch junu ty,
Kralowa a ņjeni.

Ty b'džefch hlada j hjo tu
Czeŭnu křonu doŭtač,
Po ņchijzu a czerpjenju,
W njeby ņbožna woŭtač.

Hłaj, twój nawoženja cze
W njeby wrotach ņiwa,
Žako ņwojej njewjeŭcze
Kapscheczjo ņo ņmęwa.

Tam je lute wjeŭeŭe,
Tam ņo budža ņpęwacz
Nawoženi ņherluŭche,
A na harfach dżelacz.

2.

Jesu, moja najrjeŭŭcha
Kwętkla t Božoh' Edena,
Wutroba cze poŭada,
S luboŭczju ņo horjaza,
Hač w pruhach wjecžora
Wona tebje ņaczjuwa.

Twoja wón je móžniŭcha,
Hač wot ņamoh' baŭfama;
Czeŭny węnz mój Jesuŭ je,
S nim mi głowu křonuje,
So mje wšchitzy ņpóŭnaja,
So ņym jeho njewjeŭta.

Žako jeho njewjeŭta,
Wje ta węŭtoŭcz napjelnja,
So mój Jesuŭ junu mje,
Do njeby ņej powjedže,
Hdyž je nimo ņeniŭki czaŭ,
Eŭwjecju t nim ņwój węczny kwaŭ.

E. S.

Bur Doŭadnik.

Bę bur, pola kotrehož lęto wot lęta do ņady dżęŭche, kaŭ raf do ņady kaŭy. Žeho ņtót padaŭche, jeho pola njeŭŭchachu ani pofojzu wot teho, ņchtož noŭnyč dyrbjachu a ramjenja pocžinachu jemu hjo pšches kabat hladač, bjeŭ tym ņo ņudniŭki pofoł nimale kóždy tydžen t wołnom nuŭŭ hladaŭche a pšchistoynje poŭtrowjo dżęŭche: „Je mi žel, ņnjeŭ Doŭadniko, ņo dyrbju wam wobczęžny bycz, ale dyrbju ņwoju pšchihłuchnoŭcz cžinič.“ Eŭwoju pšchihłuchnoŭcz t proŭchenjom a radženjom a pomhanjom bechu teŭ hjo wjeŭni pšcheczelnjo cžiniŭ, ale jedyn po druhim bę domach woŭtał, prajizy: „Doŭadnik njeje wjazy pomhacz.“ Tola jedyn bę, tón męjeŭche wutrobu na prawym męŭtnje. Žako tón raŭ t Doŭadnikom pšchi ņchęnzny bečęŭche, ņkoži wón ręcž na wroble a powjedafche wo tyche ptaczkach to a tamne, kał ņo ŭakoŭnje pšchihporjeja, kał ņu mudre a wobžerne, a Doŭadnik kiwaŭche t temu męnio, ņo jeho pšchęncžne pola dołho hjo wjaz tał wjele njeŭŭcha, węczje je wobžerny wrobl na tym w winje. Domjazy pšcheczeln na to ničjo njeprajefche a dżęŭche dale: „Ale ņuŭodje, ņcže dha hjo bečeho wrobla widželi?“ „Nę.“ Doŭadnik wotmolwi, „te, kiž jow wokoło lętaj, ņu wŭchę ņchęre.“

„To węru“, dżęŭche na to ņuŭod, „je dżimna węz t tymi bečny wroblemi. Kóžde lęto ņo jenož jedyn wulehnje, a dokełž je jara dżimny, ņuŭaju jeho druge a wón dyrbi ņwoju pizu rano jara ņahe pytač a potom ņo ņaŭo do hneŭda wrocžicz.“

„To by było!“ dżęŭche Doŭadnik, „teho dyrbju widžecz, a hdyž ņo hodzi, dha jeho teŭ popanu.“ Druge ranje bę bur hjo ņe ņwitanjom na nohomaj a dżęŭche wokoło ņwojeho dwora, teŭ křuch do pola, ņo by ņa bečny wroblom hladał. Ale tón njechafche t hneŭda a to mjerŭafche bura, tola hišchče bóle, ņo teŭ jeho czeledž t hneŭda njechafche a ņłonzjo ņtejeŭche hjo wyŭoko. A temu teŭ ņtót w hrodžach rujeŭche a njebe nihto, kiž by jemu pšchezo dawaf.

Pšchi tym wuhlada na dworje wotrocžka, tón njeŭe męch na ramjenju a cže rucze t wrotami won; ņa tym křwata bur a woŭnje jemu bręmjo t ramjenja; pšchetož te do młyna njedyrbjefche, ale do křoczny, hdyž wotrocžk křętro na křydže ņtejeŭche.

Sa bečny wroblom hladajo pohlada bur teŭ do křwawnje, tam runje ņlužobna dżowka ņuŭodzinje t wołnom młoko ņa ranŭchi křoŭej dawa a młoko njebe t ņnjeŭowej męru męrene. „Duŭchne to mi hoŭpodařtwo!“ bebi bur myŭli a ņawoła ņwarjo ņwoju žonu a praji, to dołhe ņpanje dyrbi ņwój křonz męcz, abo njecham Doŭadnik ręcacz. A ņam pšchi bebi myŭli: „Stanu-li ņahe kaŭ dženŭa, dha dyrbi mi teŭ tón lęni lud t borłow a pšchipóbla wo- hladam ņnawo tola bečeho wrobla a cže-li mi ņbože, jeho ņnadž teŭ popanu.“

Hdyž pał bę bur to něotre njedžele cžinił, njehladaŭche wjazy ņa bečny wroblom, ale jeno ņa ņwojim hoŭpodařtвом a t Do- ŭadnika bu bórŭy Dopřędkał. A hdyž ņuŭod poŭdžijcho t njemu pšchindže a ņo jeho wopraŭŭa: „Kał ņteji křóŭŭje, ņcže bečeho wrobla widželi?“ Bur ņo ņmęjeŭche, křóczęŭche pšcheczęlej ruł a dżęŭche: „Wóh tón ņnjeŭ wam ņaplacz.“ D. Glaubrecht.

Licžby, kiž wjele praja.

ņnjeŭ w wulkej wŭy ņwojim ludžom ņobotu mŭdu płaczęŭche, bę pał prjedy na kóždy křuch małe ņnamjeŭŭko ņcžinił, ņo by jón ņaŭo póŭnał. Wón ņobotu wjecžor 2800 hřimnow wupłaczji. Poŭ- dżelu rano ņnjeŭ t křoczmarjeje dżęŭche a wo wumęnenje woŭnamje- nyh pjenjeŭ proŭchęŭche. Žako je domach pšcheliczi, bę jich 1600 hřimnow Telko bę ņo ņa palenz, piwo a jędž pšchecziniło. Sa žonu a dżęczi, ņa jędž a picže na žyly tydžen, ņa draŭty a druhu poŭrjebu bę jenož 1200 hř. woŭtało. To ņu wažne licžby kiž wjele praja!

„Pomhaj Wóh“ je wot nětkla niž jenož pola ņnjeŭow duchownych, ale teŭ **we wŭchęch pšche- dawarņjach „Eŭerb. Nowin“** na wŭchach a w Budyŭŭchinje doŭtač. **Na ņchtwórcž lęta płaczji wón 40 np., jenotliwe cžifla ņo po 4 np. pšchedawaju.**